

ชัยชนะครึ่งที่ ๓ (ตอน ชนะช้างนาฟ้าคีรี)

พระผู้มีพระภาคเจ้าจอมมุนีได้ชัยชนะต่อช้างตัวประเสริฐ
ชื่อนาฟ้าคีรี ซึ่งเป็นช้างตกมัน สุดแสนที่จะทารุณร้ายกาจ
ด้วยน้ำพระเมตตา ด้วยเดชแห่งชัยชนะของพระพุทธเจ้านั้น
ขอชัยมงคลทั้งหลายจงบังเกิดมีแก่ท่าน

ชัยชนะครั้งที่ ๓ (ตอน ชนะช้างนาฟ้าศิริ)

๕๖

การจะหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ จะต้องลงมือปฏิบัติธรรมเท่านั้น จะสวดมนต์อ้อนวอนอย่างไร ย่อมไม่อาจบรรลุธรรมได้ แม้จะมีความรู้ในทางทฤษฎีหรือปรีชาญาณมากมายเพียงใด ล้วนไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าจะช่วยให้เราพ้นทุกข์ได้อย่างไรก็ตาม การศึกษาธรรมะทั้งทางด้านปริยัติและปฏิบัติ ยังเป็นสิ่งที่จะต้องศึกษาควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งในพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะการศึกษาและถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เป็นการรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่คู่โลกต่อไปอย่างยาวนาน จึงควรทำทั้งสองอย่างควบคู่กันไป โดยเฉพาะการปฏิบัติธรรมฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง เป็นหนทางที่จะนำไปสู่การเข้าถึงธรรมได้ดีที่สุด

ในพุทธชัยมงคลคาถา บทที่ ๓ ได้พรรณนาพุทธคุณไว้ว่า

“นาฬาคีรี คชวรํ อติมตตญุตํ
ทาวคคิจกมุสนีว สุทธารุณนุตํ
เมตตมพุเสกวิธินา ชิตวา มุนินฺโท
ตนฺเตชสา ภวตุ เต ชยมงฺคลานิ

พระผู้มีพระภาคเจ้าจอมมุนิ ได้ชัยชนะต่อช้างตัวประเสริฐ ชื่อนาฬาคีรี ซึ่งเป็นช้างตกมัน สุดแสนที่จะทารุณร้ายกาจ ด้วยน้ำพระเมตตา ด้วยเดชแห่งชัยชนะของ

ชัยชนะครั้งที่ ๓ (ตอน ชนะช้างนาฬาคีรี)

๕๓

พระพุทธเจ้านั้น ขอชัยมงคลทั้งหลายจงบังเกิดมีแก่ท่าน”

พระบรมศาสดาทรงมีมหากรุณาต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย พระทัยที่เต็มเปี่ยมด้วยความรักและปรารถนาดีนี้ มิใช่เกิดเพียงชั่วครั้งชั่วคราว หรือเพียงภพชาติใดชาติหนึ่งเท่านั้น แต่มีต่อเนื่องกันมายาวนานนับภพนับชาติไม่ถ้วน จวบจนถึงวันที่พระองค์ได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าผู้เป็นที่พึ่งของโลก ทรงมีน้ำพระทัยเสมอกันทั้งต่อบุคคลที่มาประทุษร้าย หรือมาเคารพบูชาพระองค์ ทรงมีพระหทัยใสสะอาดบริสุทธิ์ ดุจห้วงมหรณพที่ให้ความชุ่มเย็นแก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ดุจท้องนภาที่กว้างใหญ่ไพศาลให้สฤณได้เริงร่าโผบินอย่างอิสระ

ไฟไม่ตั้งอยู่ในน้ำ พืชไม่งอกบนหินล้วนๆ หมูหนอนไม่ดำรงอยู่ในยาพิษฉันใด ความโกรธย่อมไม่มีแก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉะนั้น เพราะพระพุทธองค์มีแต่เมตตาธรรม พื้นดินไม่หวั่นไหวต่อของหนัก ของเนาเหม็นทุกอย่าง สมุทราครกกว้างใหญ่ไพศาลประมาณไม่ได้และอากาศไม่มีที่ลุดฉันใด พระพุทธเจ้าก็มีมหากรุณาอันหาประมาณมิได้ฉนั้น

ในสมัยพุทธกาล มีตัวอย่างที่พระจอมมุณีทรงได้ชัยชนะช้างนาฬาคีรี ด้วยกระแสแห่งเมตตาจิตอันหาประมาณมิได้ ซึ่งเป็นหนึ่งในชัยมงคลคาถาที่พระองค์ทรงได้ชัยชนะ

ชัยชนะครั้งที่ ๓ (ตอน ชนะช้างนาฬาคีรี)

๕๘

สมัยหนึ่ง พระเทวทัตมีความปรารถนาที่จะปกครองสงฆ์เอง ขาดความเคารพในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงคบหากับพระเจ้าอชาตศัตรูและทำสัญญากันว่า “ถ้ามหาบพิตรปลงพระชนม์พระบิดาแล้วเป็นพระราชา อาตมภาพจะปลงพระชนม์พระพุทธเจ้าแล้ว จักเป็นพระพุทธเจ้า”

พระเทวทัตเข้าไปในโรงช้าง ลังคนเลี้ยงช้าง ให้ช้างนาฬาคีรีดื่มเหล้าถึง ๑๖ หม้อ แล้วให้ปล่อยไปในเวลาที่พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จไปบิณฑบาตในกรุงราชคฤห์ เมื่อช้างถูกมอมเหล้าเกิดอาการเมาอย่างหนัก เป็นช้างตกมัน ดุร้ายเกรี้ยวกราด ไม่มีใครจะห้ามได้ ทันทีกุญปล่อยออกจากโรงช้าง มันรีบวิ่งตรงไปตามถนน ขณะนั้น พระบรมศาสดาเสด็จเข้าไปในกรุงราชคฤห์พร้อมภิกษุ ๕๐๐ รูป ทรงพระดำเนินมาถึงตรอกนั้น ช้างได้ชูงวงวิ่งรีตรงไปทางที่พระพุทธรองค์เสด็จดำเนินทันที

ภิกษุสงฆ์ที่ตามเสด็จเห็นดังนั้น พวกักราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “พระพุทธเจ้าข้า ช้างนาฬาคีรีตัวนี้ดุร้าย หยาบข้ามมนุษย์ กำลังวิ่งเข้ามาในตรอกนี้ ขอพระสุคตเจ้าจงเสด็จกลับเถิด” พระผู้มีพระภาคเจ้ามิได้เสด็จกลับ ทรงตรัสว่า “มาเถิดภิกษุ

ชัยชนะครั้งที่ ๓ (ตอน ชนะข้างนาพาศิริ)

๕๕

เธออย่ากลัวเลย ภพชาตินี้ไม่ใช่โอกาส ไม่ใช่ฐานะ ที่บุคคลอื่นจะปลงชีวิตของตถาคตได้ เพราะพระตถาคตทั้งหลายย่อมไม่ปรินิพพานด้วยความพยายามของผู้อื่น”

แม้ภิกษุสงฆ์จะเชื่อในพระดำรัสของพระบรมศาสดา แต่อดเป็นห่วงพระพุทธรองค์ไม่ได้ จึงทูลขอร้องให้เสด็จกลับถึง ๓ ครั้ง พระผู้มีพระภาคเจ้ายังคงตรัสคำเดิม ขณะเดียวกันนั่นเอง มหาชนพากันหนีขึ้นไปอยู่บนปราสาทบ้าง บนบ้านร้างบ้าง บนหลังคาบ้าง พวกที่ไม่มีศรัทธา ไม่เลื่อมใส ไร้ปัญญา ต่างกล่าวว่า พระมหาสมณะกำลังจะถูกช้างทำร้าย ส่วนผู้มีศรัทธาพากันชื่นชมว่า “วันนี้อานุภาพของพระพุทธรเจ้าจะปรากฏเลื่องลือ พวกเราจะได้อุทิศต่ออยู่ของพญาช้างกับพระพุทธรเจ้า”

บรรดาพระมหาสาวกทั้งหลายต่างรับอาสาจะทรมาน ช้างนาพาศิริ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “การทรมานช้างนาพาศิริ ไม่ใช่วิสัยของเธอ เป็นวิสัยของพระพุทธรเจ้า” ขณะนั้นพระอานนท์ ซึ่งจงรักและภักดีในพระผู้มีพระภาคเจ้ายิ่งนัก รีบก้าวออกไปยืนขวางหน้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยคิดว่า “ขอช้างจงฆ่าเราเถิด เราจะสละชีวิตแทนพระพุทธรองค์”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสห้ามถึง ๓ ครั้งว่า “อานนท์จงหลีกไป” พระอานนท์ก็ไม่ยอมหลีกไป คงยืนขวางหน้าอยู่เช่นนั้น

ชัยชนะครั้งที่ ๓ (ตอน ชนะช้างนาฬาคีรี)

๑๐๐

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแผ่เมตตาให้กับช้างนาฬาคีรี ช้างได้สัมผัสกระแสแห่งเมตตาธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า ทำให้สร้างมาเป็นปuditทั้ง ลดงวงลง ค่อยๆ เอียงกรายเข้าไปหาพระผู้มีพระภาคเจ้า ยืนอยู่เบื้องหน้าของพระพุทธรองค์ด้วยความเลื่อมใสอย่างยิ่ง

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าทรงยกพระหัตถ์ขวาลูบกระพองช้างนาฬาคีรี พลังตรัสว่า “ดูก่อนภุมมร เจ้าอย่าเข้าไปหาพระพุทธรเจ้าด้วยจิตที่คิดจะฆ่า อันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ในอบายผู้ฆ่าพระพุทธรเจ้า จากชาตินี้ไปสู่ชาติหน้าจะไม่มีสุดเลย เจ้าจงสร้างเมตตาและอย่าประมาท ผู้ที่ประมาทแล้วจะไปสู่สุดไม่ได้ เจ้านี้แหละ จักทำโดยประการที่จักไปสู่สุดได้ ดูก่อนช้างนาฬาคีรี เจ้านี้เป็นเดรัจฉาน มีโอกาสพบเราตถาคตในครั้งนี้ นับเป็นกุศลอย่างยิ่ง ตถาคตนี้อุปมาดังพญาช้างตัวประเสริฐ ประกอบด้วยคุณของพระอรหันต์ เป็นใหญ่ใน ๓ โลก ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เจ้าอย่าดูร้ายโล่ตีแทงมนุษย์อีก จงมีเมตตา ยังใจให้โสมนัสอย่าได้ประกอบโทษ จงหมั่นเจริญเมตตาให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ลั่นชีพแล้วเจ้าจะได้ไปเกิดในสุดคติโลกสวรรค์”

ด้วยเมตตาอนุภาพอันไม่มีประมาณของพระพุทธรองค์ ทำให้ช้างนั้นมีจิตชื่นชมโสมนัส ซึ่งหากเป็นมนุษย์จะได้สำเร็จ

ชัยชนะครั้งที่ ๓ (ตอน ชนะช้างนาฟ้าศิริ)

๑๐๑

เป็นพระโสดาบัน แต่เนื่องจากเป็นสัตว์เดรัจฉาน ทำให้พลาดจากการได้บรรลุโลกุตตรธรรมอันยอดเยี่ยม แต่ก็เป็นอุปนิสัยติดไปในภพหน้า จากนั้นช้างได้เฝ้าองวลงลูบละอองธุลีพระบาทของพระองค์ แล้วพ่นลงบนกระหม่อมของตน ย่อตัวถอยออกไปชั่วระยะที่แลเห็นพระผู้มีพระภาคเจ้า เดินกลับเข้าไปสู่โรงช้างตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ช้างนาฟ้าศิริก็ได้ชื่อใหม่ว่า ช้างธนपाल

มหาชนเห็นเมตตานุภาพของพระผู้มีพระภาคเจ้า ต่างเกิดปีติโสมนัส พวกนักกล่าวสรรเสริญพระพุทธรองค์ว่า “ชาวเราเอ๋ย ช้างนำอัศจรรย์จริงหนอ คนบางพวกยอมฝึกช้างและม้า ด้วยการใช้ท่อนไม้บ้าง ใช้ขอบ้าง ใช้แสบ้าง แต่พระพุทธรเจ้าทรงทรมานช้างโดยใช้เมตตาธรรม”

จะเห็นว่า การบังเกิดขึ้นของพระพุทธรเจ้า เป็นการบังเกิดขึ้นเพื่อยังสันติสุขให้บังเกิดขึ้นแก่โลกและสรรพสัตว์ทั้งหลาย พระพุทธรองค์ทรงอุบัติขึ้นเพื่อเปลื้องทุกข์ให้กับสรรพชีวิต แม้บางชาติต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพันก็ยอม สมควรอย่างยิ่งที่เราจะยึดพระพุทธรองค์เป็นแบบอย่างในการสร้างชาติ หมดระลึกนึกถึงพระคุณอันไม่มีประมาณของพระพุทธรองค์ ที่ทรงประทานธรรมโอสถ รักษาทุกข์ของมนุษย์ ให้หายจากความทุกข์ทรมานในสังสารวัฏ ได้พบความสุขอันเกษม เปรียบเสมือนสุริยาที่ทอ

ชัยชนะครั้งที่ ๓ (ตอน ชนะช้างนาฟ้าศิริ)

๑๐๒

ฉายแสงให้กับสรรพสัตว์ทั้งหลาย ให้ได้พบกับแสงสว่างในชีวิต
การที่เราจะระลึกนึกถึงพระพุทธรองค์ได้ถูกตัวจริง ต้องลงมือ
ประพฤติปฏิบัติธรรม เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน ซึ่งเป็นพุทธ-
ภาวะเป็นต้นแหล่งแห่งความสุขและความบริสุทธิ์ ที่จะทำให้เรา
หลุดพ้นจากอวิชชาและกิเลสทั้งปวงได้ในที่สุด

